

הגודרים...

שית הגדולים, חדשו נבורה בישראל,
מבלי אבד יכולת לספר על כך לרבים?
*

ומאלפי הגודרים הללו, אל הגודר
הבודד, אשר כמו חיו מתח סביבו את
התיל הדוקר של עבריותו — הוא תיל
הנידוי. כמו „הגודרים בצפון“, כך גם
דברי אלישע רודין*, אין למוד אותם
במדות הספרות גרידא, אלא בכוחות
המוסר והנפש, המתקוממים כאן והמקי-
מים את האדם בזקיפות קומתו מול
עצמת העולם החיצוני. בכוח המוסר
בנתה העבריות מבצר שן, בו האסיד
והגרון הוא בן הזרין לעולם.

אולם הפעם לא ניתן לכוף המרומה
הזה להוכיח דבר. העבריות מדגישה
כאן ביתר שאת את קדמוניות הריב;
שפינוזה בא לצלל את הדברים ולהאציל
עליהם את האור האחרון. קול אנשי זה
לטוהר, לצדק, למצפון הדופק על לבח
האטום של המחפכה — הוא משלים
ישר של המחפכה הזו, אשר שרשיה
הנצחיים דוחשים במעבה ההיסטוריה
העברית. מכאן הגיגים וצליל המתריע,
המנוקדת על הסרן — עבריות. המדינה,
זו אשר נוסדה כאילו לשם קשיבה יתרה
לאנהות וצעקות כאב, ואשר למעשה
היא משתקת כל אנהות ותחנונים בסול
חד גווני של הכרזות ויריות, אונים
ולכה אטומים בודאי לקול זה, המרבר
בשפה זרה, מוחרמת. אולם זהו פלא.
יחיד, דל אונים, לעתים (ביחוד בשירה)
דל בטוי, נצב איש ישראלי זה מול
מאורעות היסטוריים כבירים מול נצחור
נות „החמר“, קרמה טכנית, מול האור
שר, סגור באהבת-עבריות-מוסר, אשר
אינם מבטיחים אלא אבדן בעילום שם
— ניצב ויכול להם. כי מדברת כאן לא
קונטררוולוציה או עיפות אנושית,
המעוררת רחמים, אלא נפש בצמאונה
הנצחי לטוהר, לצדק. כי במצרה היסור-
רים ובקשת אמת, נצרפה הנפש ומח
כוח של השלטון, והחצלחה מול כוח
השפוט החפשי של הגרון ליסורים?
מפעלו זה הבודד אינו נופל בערכו
ממפעל האלפים.

י. ג.

(* אלישע רודין, בפאת הנכר. הוצי-
את „דבה“.

„הגודרים בצפון“... צליל קדום ומזור
משהו לשם, המעלה חד שורה שירית.
אולם לא, אין זה ספר שירים. מתחת
לקטעי העננים השמים גבוה, — ידים
רבות, כה רגילות, עסוקות במלאכת
גידוד על חילוניתה. גדר התיל... כך,
בדרך התקופה הזאת, מלאכת-ידים ועוז
עושיה מנערים מלים מאובקות, מהת-
כיב-מלחימים צרופים חדשים, מקנים
תוקף ומשמעות למלה נדרסת. עלילת
התקופה הזאת כעלילת המשורר המת-
בודד והמנער אנב טיוליו את המחור-
קים והנשכחים. כך קידשו אלפיים
בתורי ישראל את הצירוף הזה, הבלתי
נודע — „גדר התיל“ ועשוהו סמל יקר,
הנועד להבטיח עוז ושלום, הדרושים
כה לעם הזה.

העם האומלל והמרומה זה אלפים
בשנים גדר את פרצותיו, בנה את חיו
גדרים-גדרים, בכוח לחץ חוץ וחוש
הקיום הנפלא, מתוך צורך בריכוז. אולם
זה בפעם הראשונה במשך תקופות,
שהוא עשה זאת כמו ידיו, מתוך געגור
עם וריאליות. מתוך מנע צורב בברזל
ובתיל, באדמה הקיציית והקוצית, השרר
פה מעולם. זה בפעם הראשונה במשך
דורות, יצא לגודר לא אדמה מודשת
מדור לדור, אלא הלפת אדמה ממש,
זו, המכוונה תחת הרגלים, עליה הוא
מבקש להגן בגופו, בדמו. על חורבן
האילוסית של חופש הנבולות, הקים
העם הזה גבול דוקרני לארץ, הפרוזה
לזוטמים, עיקם אולי את קלסתר הפנים
הקדמון של הנליל ברשת הגנה זו. מעל
לגדר, כאז וכזמיר, פתוחה לרווהה ארזו
ישראל של מעלה, בטיסת עופות-שמים
ועננים, בצפון חפשי של תפילות נאמר
נות.

בזמן של סמור כל הנבולות, השתות
כל להבי השנאה, הפירת אירופה לגי-
הנום, מחנות הריכוז — מה תהא גדר
זו, מה משמעותה: התהא זו משהו יותר
מאותן הגדרים שהעם הזה בנה בחיי
רוחו לאורך ההיסטוריה? התתן זו קצת
חופש-ממש, לא פחות חשוב מבטחון —
או תהא זו רק עדות ומזכרת לצעירי
ישראל, אשר ביודעים או בלא יודעים,
נערו את היהם והיו זולתם, נשרפו
בשמי הקדומה, לנו תחת כוכבי-ברא?